

2. Interpelácia poslanca Národnej rady Slovenskej republiky J. Senka na ministra hospodárstva Slovenskej republiky J. Miškova vo veci pripravovanej povrchovej ťažby zlata v regióne Podpoľania v lokalite Biely vrch, v katastri mesta Detvy a obce Dúbravy

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania:		
08-07-2011		
Číslo spisu: PREDS-435/2011		
Listy:	Prílohy:	
RZ	ZH	LU

Ján Senko, poslanec NR SR

Bratislava, 07. 07. 2011

Vec: Interpelácia na ministra životného prostredia vlády SR a ministra hospodárstva vlády SR ohľadom pripravovanej povrchovej ťažby zlata v regióne Podpoľania v lokalite Biely vrch, v katastri mesta Detva a obce Dúbravy

Vážení páni ministri!

V oblasti Podpoľania v lokalite Biely vrch prebehol vrtný prieskum na zásoby zlata a sú rozbehnuté práce súvisiace s realizáciou jeho ťažby. Postupne medzi obyvateľov prenikajú informácie, ktoré ich nenechávajú ľahostajnými. Znepokojujú ich informácie hovoriace o povrchovej ťažbe zlata metódou kyanidového lúhovania a možnej ekologickej záťaži územia, ktorá by mala dôsledok na kvalitu života v bližšom, ako aj v širšom okolí. Obávajú sa zníženia hodnoty územia, v ktorom obyvatelia, ale aj súkromní investori v minulom období investovali a rozhodli sa tu žiť.

Obyvatelia v dotknutom území si uvedomujú, že po odsúhlasení ťažby môže vzniknúť problém s prípadným predajom ich nehnuteľného majetku, že majitelia domov, bytov, polí a záhrad stratia časť z ich hodnoty, z dôvodu tejto hospodárskej činnosti a jej možných dopadov na životné prostredie. Boja sa, že územie kde žijú, stratí na svojej atraktivite. Obávajú sa, že ťažbou stratia predovšetkým oni, obyčajní ľudia, a že získa len a len ťažobná spoločnosť, ktorá nie je zviazaná so životom ľudí v tomto kraji. Spoločnosť našla ložisko s geologickými zásobami zlata cca 80 ton. Plánované začatie dobývania výhradného ložiska má byť do 3 rokov od právoplatnosti rozhodnutia o určení dobývacieho priestoru. Predpokladaný objem ročnej ťažby je cca 3 mil. ton rudy a 3 mil. ton skrývky. Pri technológii dobývania, ktoré má byť povrchové s jamovým lomom sa predpokladá použitie výbušnín – plošných odstrelov. Dobývaním ložiska vznikne na povrchu lom o rozmeroch cca 800 m x 700 m a do hĺbky 250 m. Technológia ťažby má byť konvenčná s použitím lopatových rýpadiel a špeciálnych nákladných vozidiel na odvoz rubaniny. Za určité obdobie bude zdroj vyťažený. Vybuduje sa však odkalisko počas jeho ťažby.

Medzi obyvateľmi vzniká obava, že po vyčerpaní zdroja majitelia zbalia kufre, zlikvidujú firmu a odídu. Z jej manažmentu tu určite nikto bývať nebude. Ale haldy vyťaženej zeminy bez života tu zostanú. Zostane tu aj odkalisko, ale s akou a koho zodpovednosťou za prevádzku? Lenže prevažná väčšina súčasného obyvateľstva v tomto území určite zostane žiť. Z majetkových, ekonomických, ako aj rodinných väzieb či jednoducho z dôvodu úprimného vzťahu k tomuto regiónu. V území poznačenom ťažbou, znehodnotenými investíciami a ranami nielen na prírode, ale aj v dušiach ľudí a ich zdraví. Ľudia sa pýtajú, či predaná hodnota zlata vyťažená z tohto územia má takú cenu, akou môže byť možné znehodnotenie tohto regiónu predpokladanou ťažbou? Nie sú si istí, že sľuby o pozdvihnutí tohto regiónu prostredníctvom predmetného projektu by mali pomôcť k rozvinutiu cestovného ruchu, prilákať turistov, nové pracovné miesta a zvýšiť životnú úroveň ako aj kvalitu života v tomto priestore. Najmä keď si uvedomujú, že lokalita Biely vrch sa nachádza priamo za

priemyselným parkom PPS Detva a je aj v blízkosti CHKO Poľana. Skôr si myslia, že súčasne zatiaľ len nieisto formulované sľuby majú skôr bližšie k porekadlu „keď vtáčka lapajú, pekne mu spievajú.“

Mimochodom, predmetná lokalita je súčasťou regionálneho biocentra č. 3 – Podpoľanie, ktoré je charakterizované zachovalými prirodzenými komplexami biocenóz ekotonových spoločenstiev a vysokou diverzitou ornitocenóz. Územiu je priradený vysoký až veľmi vysoký stupeň ekologickej stability krajinej štruktúry. Na predmetnom území je dodržiavaný dobrý stav vôd.

Samozrejme, že spokojnými obyvateľov v dotknutom území nenechávajú ani informácie svedčiace o environmentálnych záťažoch na územiach, ktoré zostávajú po ťažobných spoločnostiach. Problémy s prevádzkovaním rôznych odkalísk a bezmocnosti štátnych orgánov v prípade zistených nedostatkov zjednať nápravu. Obávajú sa, že dodržiavať všetky normy, predpisy a technologické postupy, ktoré by aj boli stanovené pri povolení pre ťažbu sa nie vždy budú dodržiavať a to s cieľom zisťovania škodenia, či minimalizovania nákladov na úkor možných dopadov na kvalitu životného prostredia. Nakoniec aj takéto sú konkrétne skúsenosti s ťažobnými spoločnosťami. A to nielen u nás. Nielen Európa má už svoje skúsenosti, keď sa dôsledky z ťažby alebo výroby dotkli ľudí žijúcich v príslušnom regióne. Mementom je určite havária odkaliska v maďarskom Kolontári. Ale aj stav a kvalita odkalísk na našom území. Netreba sa preto týmto obavam čudovať. Veď v tomto území je život blízko pri ťažobnej lokalite Biely vrch, ako aj pri plánovanom umiestnení odkaliska.

Na verejnosť zároveň prenikajú informácie, že zo strany štátnych orgánov dochádza k procesným pochybeniam. Dotknutá verejnosť a príslušné obce, ktorých sa plánovaná ťažba bytostne dotkne, žiadajú o vypracovanie posudzovania plánovanej ťažby na životné prostredie ešte pred určením dobývacieho priestoru najmä z dôvodu nesúladu kyanidovej technológie s legislatívou EÚ, ako aj územného plánu VÚC Banskobystrického kraja. Vznikajú pochybnosti či predmet činnosti potencionálnej ťažobnej spoločnosti, ktorá sa o dobývací priestor uchádza, je v súlade s jej predmetom činnosti a či takéto konanie spoločnosti nie je nad rámec predmetu jej činnosti.

Nemožno sa preto čudovať ani iniciatíve ľudí v tomto regióne, ktorí vzhľadom na jej chabé informovanie, bez informovania širokej verejnosti s prieskumnými vrtmi, ich výsledkami, plánom ťažby a jej možnou záťažou na územie, nákladmi a výnosmi z ťažby, založili občianske združenie “Podpoľanie nad zlato“. Iniciatíva vyústila do petičnej iniciatívy na neodsúhlasenie povolenia ťažby zlata v lokalite Biely vrch. Iniciatíva získava čoraz širšiu podporu obyvateľstva a to nielen v regióne Podpoľania.

Pán minister životného prostredia vlády SR, pevne verím, že MŽP SR sleduje túto aktivitu, formuje sa jeho názor na základe predkladaných informácií zo strany potencionálneho investora, ako aj odbornej a laickej verejnosti. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam Vás interpelujem a žiadam o Váš postoj, ako aj

- 1/ postoj Vami zvereneho ministerstva k možnosti ťažby zlata v lokalite Biely vrch,
- 2/ informáciu o možných dopadoch na životné prostredie z ťažby, ako aj efektívnosť tejto ťažby, ktorej následkom môže byť prípadné zhoršenie kvality života na území nielen Podpoľania, ale aj územiach smerom k mestu Zvolen a k mestu Lučenec.

Pán minister hospodárstva vlády SR, žiadam Vás o :

- 1/ posúdenie činnosti Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici, v kompetencii ktorého je povoľovanie banskej činnosti, prípravy, otvárania a dobývania ložísk a jeho postupu pri určení predmetného dobývacieho priestoru a posúdenie dodržiavania § 27 a § 28 zákona č. 44/1988 Zb. v procesnom konaní
- 2/ stanovisko ministerstva ohľadom efektivity ťažby v predmetnej lokalite z pohľadu štátu a možných výnosov z nej v prospech štátu.

S pozdravom

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized, cursive script. The signature is written on a white background and appears to be a personal name or official name.